

Lliçó inaugural. La felicitat: el fil conductor de la filosofia.

Grècia arcaica	<p>- <i>Ólbios, makários</i> “benaventurats”. Als mites : aquells que gaudeixen del favor dels déus, de l’aprovació divina: alliberament del sofriment, prosperitat general, tant material com moral... <i>Eudaimon (eudaimonia)</i>: gaudir dels favors dels déus, és tenir la fortuna de la nostra part.</p> <p>- En aquest món antic, no es tractava tant de construir-se una vida com de suportar-la; tan sols aquells que ho assolien podien considerar-se afortunats, benaventurats, feliços. En estar la vida governada per la incertesa, no pot considerar-se feliç a un home fins que ha mort.</p> <p>- La felicitat és quelcom que succeeix i sobre el que no tenim cap control. (<i>Eytychia</i>: “sort”) També és un tret comú a les antigues civilitzacions d’Àsia Menor, Egipte i Orient Pròxim, Pèrsia i Mesopotàmia. Era més fàcil i molt més prudent posar-se en lo pitjor i desitjar el millor, tot deixant la felicitat als déus.</p>
La tragèdia clàssica i el deus ex machina	<p>- Les tragèdies ateneses del segle V (<i>tragoidia</i>) gairebé mai no tenen finals feliços. Ans al contrari, reincideixen un i altre cop en situacions en les que personatges aparentment innocents es veuen superats per unes circumstàncies que no poden controlar. Obligats a prendre decisions impossibles entre alternatives irreconciliablement oposades. El quid del dilema tràgic és que el conflicte no pot resoldre’s fàcilment, car totes les decisions possibles comporten greus costos, i el final no pot ser senzill i feliç. Quan l’actuació humana es veu frustrada, les possibilitats d’elecció són contradictòries i el sofriment inevitable</p> <p>- En la tradició tràgica, la felicitat és pràcticament un miracle i requereix de la intervenció directa de la divinitat. (<i>deus ex machina</i>)</p> <p>- El crim dels herois de les tragèdies gregues (Sòfocles, Esquilo i Eurípides), consistia en desafiar aquesta llei immutable de l’univers. El seu fracàs servia de moralitat, de lliçó, però també movia a certa simpatia pel seu intent</p>
Influència de la participació “política” en l’assoliment de la felicitat	<p>- Gairebé totes contemplaven la participació directa dels ciutadans en els assumptes de la polis, ja fos mitjançant l’aprovació de les decisions dels caps militars, en els tribunals de justícia, o mesures d’importància pública. La “política”, en el sentit de la “participació directa en la presa de decisions racionals a través del diàleg” fou clau en totes les ciutats gregues. A inicis del segle V, cert grau d’autogovern era un tret específic de la vida política grega.</p> <p>- Mentre que les civilitzacions anteriors, com ara les d’Egipte o Mesopotàmia, Índia o la Xina, eren governades jeràrquicament mitjançant poderosos monarques que dominaven extensos imperis, gestionaven enormes burocràcies, exèrcits permanents i castes sacerdotals, els grecs tendien a governar-se a si mateixos. En les seves petites i autònomes polis, en les que els ciutadans prestaven servei en l’exèrcit i recaptaven fons públics, tenien en gran estima la independència i l’autocontrol. Però fou especialment en la polis atenesa on el procés comú d’autogovern assolí un grau més desenvolupat.</p> <p>- Va ser a Atenes on els individus es proposaren per primera vegada aquest objectiu tan important: es varen atrevir a somiar que podrien perseguir i assolir la felicitat per si mateixos</p>
Grècia clàssica: La felicitat és a l’abast d’una minoria	<p>SÒCRATES. Fou el primer en considerar la “qüestió de les condicions necessàries per a la felicitat”. Tot i que menystenia la política, compartia sense reserves una creença fonamental per a l’ètica democràtica de la seva època: que els éssers humans, a través de la seva pròpia conducta racional, podien exercir el control de les seves vides.</p> <p>- Va adoptar com a punt de partida la hipòtesi de que la felicitat és a l’abast dels humans.. El que abans s’hagués considerat un acte de supèrbia intolerable, Sòcrates considera la recerca de la felicitat un desig natural de l’ésser humà.</p> <p>- Entén per “felicitat” quelcom més elevat, doncs situa la felicitat més enllà del simple gaudi o satisfacció dels sentits.</p> <p>- Per a Sòcrates, la bona educació comporta necessàriament l’educació del desig tot insistint en que només mitjançant la correcta disciplina de l’ànima i l’elevació d’<i>Eros</i> assolirem el nostre fi més anhelat. Segons Sòcrates, la felicitat depèn de nosaltres.</p> <p>- Entén per “felicitat” quelcom més elevat, doncs situa la felicitat més enllà del simple gaudi o satisfacció dels sentits.</p> <p>- Per a Sòcrates, la bona educació comporta necessàriament l’educació del desig tot insistint en que només mitjançant la correcta disciplina de l’ànima i l’elevació d’<i>Eros</i> assolirem el nostre fi més anhelat. Segons Sòcrates, la felicitat depèn de nosaltres.</p> <p>PLATÓ creia que la personalitat de l’individu democràtic es turbulenta i inestable (aquesta era la debilitat i imperfecció de la democràcia). També és voluble i capritxosa, doncs es deixa endur pels apetits més baixos i tendeix a degenerar en el caos. Tan sols en circumstàncies molt especials poden els nostres desbocats apetits ser el suficientment disciplinats per buscar la veritat. Plató arriba a suggerir que la única forma d’assolir aquest objectiu és mitjançant la coacció.</p> <p>ARISTÒTIL comparteix moltes de les principals aspiracions de Sòcrates i Plató. Però és més indulgent amb les febleses dels “plaers” materials. En contrast amb Sòcrates</p>

	<p>i Plató, Aristòtil manifesta que cal fer cas de les “creences comunes” del poble (felicitat = salut, seguretat, plaer, prosperitat, honor, virtut, la bona amistat, la bona sort... fins a la fi dels nostres dies). En resum, si bé es cert que el plaer material no constitueix la única font de felicitat, és sens dubte un element que hi contribueix</p> <ul style="list-style-type: none"> - La naturalesa no actua gratuïtament. Totes les coses, siguin humanes o divines, estan encaminades a un propòsit (<i>télos</i>). I l'objectiu de la nostra activitat humana és viure d'acord amb la raó (tot i que hi ha diferències de raonament entre un ésser humà que ho fa correctament i un altre que no raona correctament). I la raó ens diu que l'objectiu suprem de la vida és aconseguir la felicitat: ser un bon ésser humà significa per Aristòtil ser un ésser humà feliç. - El comportament correcte (virtut) s'aconsegueix a través de la reflexió i de l'exercici (hàbit), de forma que gradualment vagi convertint-se en una segona naturalesa i els individus desenvolupin un sentit propi per tal de respondre correctament als nombrosos episodis de la vida. (Importància de l'en"entrenament") La regla consisteix en el <i>mesotés</i> (terme mig).
<p>Hel·lenisme: grans convulsions i pèrdua d'autogovern. El control sobre el gaudi i el sofriment a l'abast de tothom</p>	<p>Temps difícils: canvi radical dels ecosistemes socials i polítics que donaven aixopluc i sentit de pertinença a la col·lectivitat. Si la contribució més significativa de Sòcrates, Plató i Aristòtil fou la identificació de la felicitat com l'estat últim de la salut humana, la tasca dels filòsofs en aquesta època consistí en ajudar a diagnosticar i manejar les nostres enfermetats, tot partint de l'estudi o de l'anatomia del desig (Epicur –epicureisme-, Zenó –estoïcisme-).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mantenen l'èmfasi dels antecessors en la responsabilitat dels éssers humans sobre la felicitat: el destí i la fortuna estan sota el nostre control. Però ara en un món cada cop més complex i impersonal: èmfasi en l'“autosuficiència”. - Epicur ens diu que els desigs vertaderament necessaris són extremadament limitats. Al igual que Zenó ensenyà que la felicitat depenia de la proporció de desigs satisfets respecte al desig total. En disminuir radicalment el nombre total de les nostres necessitats, reduïm també la nostra dependència de tot allò que no estigui sota el nostre control. Podem optar per una d'aquestes vies: augmentar els mitjans per assolir els nostres desigs o reduir aquests desigs per tal que s'adeqüin als mitjans amb els que comptem. - Mentre que Plató i Aristòtil limitaven la felicitat a una minoria privilegiada, estoics i epicuris proposen fer déus a la majoria, (fins i tot dones i esclaus). Zení predica la igualtat de tots els éssers humans per naturalesa.
<p>Roma:</p>	<p>La felicitat. Els plaers terrenals . Obert reconeixement de què els plaers i poders mundans eren signe de la benvolença dels déus</p>
<p>Cristianisme</p>	<p>La “bona nova” del missatge de Crist consistia precisament en la seva promesa de redempció a través del sofriment i en el sofriment com a mitjà per ser admesos en una vida de felicitat eterna diferent a qualsevol altra abans coneguda. L'alliberament es troba en el futur, en un altre lloc, vers on hem de partir, seguint un camí. Aquesta és la felicitat dels nòmades, els pastors i els agricultors. Mentre que els savis anteriors, tant israelites com grecs, havien aconsellat evitar el sofriment com a condició per a la felicitat, tot instant els seus seguidors a fugir d'ell, els líders cristians recomanen acceptar el sofriment activament. L'èmfasi recau en la promesa de la recompensa futura.</p>
<p>La Passió cristiana</p>	<p>La crida del martiri, lluny de considerar-se un càstig o una condemna, constituïa, per contra, el màxim distintiu del favor diví. Però la càrrega era difícil de suportar. Si el martiri era un privilegi, també constituïa una prova, la demostració última de si s'era digne de Déu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Era precisament aquesta perspectiva (l'esperança d'assolir posar fi al sofriment mitjançant el sofriment mateix), el que esperonava el valor dels màrtirs i els movia a assumir voluntàriament sacrificis tant extraordinaris. El sacrifici dels fugaços plaers de la vida terrena és molt petit en comparació amb la recompensa de la vida eterna. - Representa un rebuig de l'hedonisme del <i>carpe diem</i> de la <i>felicitas</i> romana. Mentre que, segons els clàssics, la felicitat abastava tot el lapse d'una vida, la beatitud cristiana no tenia fi. I mentre la felicitat clàssica constituïa un fet comparativament cerebral, fred, deliberat i racional, la felicitat cristiana era absolutament sensual en els seus èxtasis imaginaris. - La crucifixió, per tant, era tractada pels cristians com a triomf i motiu d'exaltació. La creu era el símbol de la victòria sobre el sofriment, la mort i la desesperació.
<p>Agustí d'Hipona: el vall de llàgrimes: un viatge llarg de sofriment</p>	<p>El món romà del segle IV dC era un lloc en el que les idees i credos competien obertament en busca d'adeptes com fan els cridaners venedors del mercat anunciant les seves mercaderies.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Agustí planteja una teoria de la història diferent: la mà de Déu actuava permanentment en el món, tot frustrant així les pretensions d'independència d'imperis i individus. - Malgrat que els humans veiéssim la intervenció divina com a intel·ligible i caòtica, podem estar segurs que per sota hi ha una lògica divina, no discernible a simple vista, que dona ordre i significat a tot el que existeix. - Aquesta teoria desemboca en la teoria del pecat original. La falta o “desobediència” d'Adam i Eva ha provocat que els éssers humans no tornarem mai més a ser autosuficients. Tot això condueix a Agustí a considerar com a inútils els intents dels filòsofs de ser feliços en la Terra i assolir la felicitat pels seus propis mitjans (crítica a les escoles hel·lenístiques).

	<ul style="list-style-type: none"> - Aquesta visió “tràgica” de la vida, en el sentit de que no dóna valor al paper de l’acció de l’individu en la configuració del seu destí, és tràgica també perquè presentava l’existència humana com un seguit de sofriment i dolor - Si, d’acord amb la idea clàssica, la mort completava la felicitat, segons el concepte cristià, la mort representava tant una culminació com un inici; la culminació del sofriment terrenal i el començament d’una beatitud infinita, l’inici d’una felicitat sense fi. Les dificultats del viatge constitueixen en si mateix un recordatori constant de que l’esforç no era gratuït. L’itinerari del viatge es converteix en una difícil prova, però també en un recordatori continu de que el dolor de cada pas té un propòsit. Aquesta era la promesa del pelegrí.
La “teologia mística”. Segle IX dC: mitigar la predestinació	<p>Al segle IX hi havia persones a l’Església a qui els preocupava els perills que podia comportar la doctrina relacionada amb la predestinació, doncs amenaçava amb subvertir tots els esforços de reforma moral i espiritual. En soscavar el lliure albir, soscavaria també la posició de l’Església com a única mediadora de la gràcia de Déu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Calia potenciar l’acció humana per deslliurar-nos de la condemna de la predestinació. (Escotus Eriúgena) - Elevar-se vers Déu mitjançant grans gestes de renúncia terrenal: dejú i altres rigors penitencials, etc... Aquest era un viatge privilegiat, un viatge que es realitzaria sobretot dins del sagrat espai dels monestirs, convents o ermites on es podia combatre amb major eficàcia les temptacions del món. La perfecció cristiana de la semblança a Déu requeria educació, formació i temps, uns recursos preciosos (monjos).
S. XIII. Millors condicions de vida fan aquest món més “amable”	<ul style="list-style-type: none"> - Tomàs d’Aquino: Adaptació d’Aristòtil al pensament cristià. - Aquino proposava que aquí a la Terra podríem esperar trobar una “felicitat imperfecta” mentre caminem vers la “felicitat perfecta” del Cel. - L’apertura per part d’Aquino d’un espai en el que “pot assolir-se certa felicitat parcial en aquesta vida” desencadenà un procés de restauració de l’acció individual que havia trobat impuls en l’obra d’Escotus i altres figures del Renaixement carolingi (segle IX). - Aquino orí un nou camí als teòlegs, el camí intermediari, entre el Cel i la Terra, tot invitant-nos a aturar-nos i assaborir una més el viatge, tot postergant la felicitat perpètua per al dia següent.
El Renaixement europeu. Del Cel a la Terra	<ul style="list-style-type: none"> - Interès per recuperar l’obra de Plató. Impuls renovat pel pensament clàssic: va motivar als individus dels segles XV i XVI a començar a reformular de mica en mica i de forma titubejant la felicitat d’aquí sota (La Terra). El pas de les tenebres (del sofriment) a la llum (el gaudi de la vida) va ser un canvi amb moltes i subtils modulacions. - Es tractava de formular un remei per a la tristesa excessiva: una mica de felicitat terrenal també concordava amb la dignitat de l’ésser humà. - Els humanistes plantegen fer més espai per als imperfectes plaers de la vida, al temps que començaren a considerar la ingent tasca d’incrementar la felicitat dels éssers humans en la Terra. La seva conclusió fou que, els humans, no del tot incapacitats pel pecat original, posseïm la llibertat i la capacitat per fer del món un lloc millor. D’aquí les Utopies (de Moro, per exemple). L’obra suggeria que, en exercir plenament la llibertat atorgada per Déu, els éssers humans podien elevar-se a si mateixos i el món per estar més a prop del Cel.
Luter i la Reforma protestant	<ul style="list-style-type: none"> - Déu és vist com un pare insaciable l’amor del qual mai no podem guanyar-nos. Aquest Déu li semblava a Luter un tirà que mai no estava content. Luter reprèn la idea agustiniana de la predestinació de Déu (Déu havia escollit un nombre relativament reduït d’ànimes per salvar-les mitjançant la gràcia). - No obstant això (i aquesta és la paradoxa), Luter insisteix als cristians en el sentit de que havien d’estar alegres i que si observaven el món com calia ho serien. ¿És que potser Déu no havia pretès des d’un bon començament fer-nos feliços? I si així era, ¿quina millor manera havia de servir-lo que viure tal com ell desitjava? Amb l’ajut de déu, tot i aquesta tasca feixuga, es podia aconseguir. Divertir-se era mortificar el diable. - El sofriment i la malenconia eren proves del pecat. Així atacava Luter el lloc privilegiat que ocupava el sofriment en la tradició cristiana. - És a dir, tot i que el sofriment era inevitable, ja no es considerava com una finalitat en si mateixa. No més cilicis. No més dejunis, no més èxtasis de dolor. La vida era força terrible de per si. No calia augmentar les nostres afliccions buscant-ne encara més, i si aquestes afliccions arribaven, com succeïa inevitablement, havíem de fer el possible per dur aquesta creu amb alegria.
Segle XVII. Empirisme. Locke i Hobbes:	<p>Mentre que Newton tractava de demostrar les lleis universals del moviment que dictaven el funcionament del sistema solar, Locke intentava desvetllar les lleis universals que regien el funcionament de la ment humana. Locke diu que la ment és una tabula rasa (un full en blanc) I això significa que la ment neix sense cap idea “posada”. Això vol dir també que naixem sense taques (el pecat original) que ens condemnin.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què és allò que mou la nostra conducta? Locke respon que és la incomoditat. La incomoditat té el sentit de “qualsevol dolor corporal”! i “inquietud de la ment”. La incomoditat sempre va acompanyada del desig. Quan patim la incomoditat del dolor, desitgem alliberar-nos-en. I quan estem incòmodes a causa d’alguna mancança d’algun bé, desitgem el plaer d’obtenir-lo.

L'anatomia del desig humà	<ul style="list-style-type: none"> - La voluntat d'un individu incòmode es dirigeix cap el moviment, lluny del dolor (per repulsió) i atret pel plaer. La felicitat i el sofriment són, doncs, els noms de dos extrems, segons Locke. - La llibertat era una condició indispensable per a la trajectòria natural de la felicitat i per poder buscar-la adequadament. Sempre que no féssim mal als altres (ni obstaculitzéssim el seu camí), se'ns devia permetre seguir el nostre. En aquesta llibertat també s'havia d'incloure la llibertat d'escollir malament, la de fracassar. Si la felicitat humana era el que realment pretenien les lleis de l'univers i l'ordre de la creació, no havia cap dubte de que qualsevol govern que obstaculitzés la seva consecució no estaria governant d'acord amb l'ordre natural. - Hobbes rebutja la idea de la felicitat com a finalitat última. No hi ha cap bé suprem. En realitat, la felicitat consistia en l'itinerari que va d'un desig a un altre, i no acaba mai. És un procés sense pausa. Qualsevol escenari, doncs, s'hauria de considerar provisional
Finals s. XVII: Inflació de literatura sobre la felicitat	<ul style="list-style-type: none"> - Les últimes dues dècades del segle XVII assistiren a una explosió d'obres sobre la felicitat. En la teologia també es pot trobar una "disminució de l'èmfasi" que es posava en els "beneficis espirituals" del dolor al llarg del segle XVII. Aquest canvi, una altra de les conseqüències a llarg termini de la Reforma, a la que no li agradava el sofriment gratuït, es va reflectir igualment en les arts, que atribuïen un nou valor al plaer. En la poesia d'aquesta època s'assisteix a la consolidació d'una imatge més general de l'"home feliç" que aconsegueix passar els seus dies feliçment fins el final. - L'objectiu comú del plaer i de la felicitat era cada cop més compartit. Tan sols els mitjans per assolir-ho eren objecte de debat
Segle XVIII: El Cel es comença a veure en La Terra	<p>A finals del segle XVII es va intentar respondre a la pregunta sobre l'ubicació exacta on Déu havia situat els seus primers fills. (Assenyalen l'Iraq actual).</p> <ul style="list-style-type: none"> - ¿Per què aquest interès? Molts creien que tan sols penetrant totalment en l'estat de la felicitat primordial podríem comprendre en què ens havíem convertit. Homes i dones estaven començant a concebre cada cop més el món com un lloc en el què els éssers humans podien legítimament cultivar, si no el Paradís, sí almenys un jardí de gaudis terrenals. - Durant el segle XVIII, els europeus conrearen "jardins de plaer" als que els homes i dones podien acudir simplement a gaudir, a "divertir-se". El propi mot "diversió" (<i>fun</i>) era relativament nou. Els jardins per al plaer, com a llocs en els que un podia divertir-se, eren antecessors dels nostres actuals parcs d'atraccions i proporcionaven jocs, passatemps, espectacles, refrescos, música, i també constituïen un refugi en el què els amants podien passejar
S. XVIII. La Il·lustració. Com millorar la vida?	<p>Hi havia algunes conviccions crucials:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Si s'eliminava la superstició i el fanatisme, la felicitat floriria. 2. Si els éssers humans havien de ser feliços, els governs tenien l'obligació, el deure, de proporcionar la felicitat. I per tant, se'ls podia censurar quan no complissin amb aquest deure.
Rousseau: la crítica del progrés. La recerca de l'autenticitat	<p>L'avenç de la civilització moderna és la causa d'un conflicte crucial: els éssers humans no sols no s'acosten al fi que pretenen sinó que s'allunyen cada cop més de si mateixos</p> <ul style="list-style-type: none"> - Si la felicitat, tal com proclamava la Il·lustració, era el nostre dret natural, simplement, la civilització moderna no era natural. I aquesta idea va ser la més duradora i influent de Rousseau: que el potencial alliberador de la civilització moderna creava en el seu desenvolupament condicions que la socavaven. - Cal assegurar, mitjançant la contenció forçosa de la riquesa extrema, de que tots tinguin allò que necessiten però no molt més. L'Estat, "amo" de la propietat dels seus ciutadans, funcionarà per garantir la moderació i la imparcialitat, substituint "qualsevol desigualtat física que la naturalesa hagi pogut imposar als homes per una igualtat moral i legítima". Rousseau creia que el resultat seria el foment de la "virtut", requisit indispensable per a la felicitat social. Perquè és la virtut (la disposició a servir als altres i a sacrificar-se un mateix per la justícia i el bé general) el que serveix com antídote contra l'egoisme i l'amor propi.
Segle XIX. Romanticisme	<ul style="list-style-type: none"> - Aquells hereus de la veritat evident de la Il·lustració (que van ser educats per creure que havien de ser feliços) es veuen ara assetjats per la sospita de que la realitat del món apunta en una altra direcció. Aquest era el conflicte romàntic. - Ja en les primeres dècades del segle XIX els europeus es queixaven d'una misteriosa dolència que tenia precisament aquests símptomes. La varen anomenar la <i>maladie du siècle</i>, simplement, el mal del segle. No escassejaren les odes a la "malenconia", aquest venerable terme, i sonets a la "melsa", tradicionalment considerat el dipòsit de la bilis negra. <i>spleen</i>, per al·ludir a una tristesa apàtica i una desesperació paralitzant. El <i>ennui</i> ("avorriment"), però amb una connotació depressiva més general) també començà a relacionar-se durant el segle XVIII amb les malalties de l'ànima. - El mateix segle que va consolidar la felicitat com a objectiu terrenal va alimentar també noves formes de desesperació. Tot plegat va proporcionar a tota una generació el model i l'ideal de tristesa histriònica tot "empatxant-se de malenconia".

<p>Romanticisme:</p> <p>Del sofriment a l'alegria</p>	<p>- ¿Per què, després del llarg període il·lustrat, va aparèixer aquesta novedosa voluntat de veure el món a través de les llàgrimes? ¿Què podia significar aquesta tristesa? ¿D'on procedia?</p> <p>- Els trastorns de la Revolució i la decepció posterior donaren lloc a aquests pensaments, fent que molts arribessin a la conclusió de que aquestes eren les causes del mal de l'època.. També hi havia una força que exerciria una gran influència en l'ànim romàntic: el cristianisme catòlic.</p> <p>- L'expansió del Romanticisme arrelà en aquest sòl. Calia dotar Déu d'una indumentària completament nova: En equiparar (La Il·lustració) el plaer amb el bé i creure que tot mal era dolor, els pensadors de la Il·lustració havien donat l'esquena de bon grau a allò que durant tant de temps el cristianisme havia acceptat obertament: la interminable fascinació, fins i tot el sinistre delit, pel sofriment. Ara el dolor era transformar; era la forma de retornar a Déu.</p> <p>- Segons els romàntics, el sofriment era una veritat inherent al món i, per tant, s'havia de reconèixer obertament, a la llum del dia. Aquest interès dels romàntics pel dolor pretenia servir a un propòsit superior: el sofriment era la porta que donava pas a una vida més rica, una porta que conduïa a una millor comprensió del subjecte i del món, un passadís obert a la intensitat de l'experiència humana.. El sofriment era necessari per educar el jo, per fer-nos éssers humans més complets. En definitiva, el dolor era transformador. Humiliava l'orgull individual, oferint-nos la possibilitat d'identificar-nos i compadir-nos. I inoculava en nosaltres el reconeixement del destí comú de la humanitat.</p> <p>- En aquest sentit, els romàntics eren dignes hereus de la tradició cristiana. Pe bé que no hem d'oblidar que també eren fills de la Il·lustració. I que quan aquests hereus baixaven a la vall d'ombres ho feien amb l'esperança i la fe de que a l'altre costat trobarien la llum del sol. Els romàntics tenien un terme per aquesta preuada ascensió. L'anomenaven "<u>alegria</u>". L'alegria brolla de l'interior. És el contrapunt de la desesperació i sovint naixen d'allà mateix. En l'alegria ens fusionem amb quelcom més gran que nosaltres mateixos, tot superant l'aïllament individual.-</p> <p>- Rebuig de la convicció il·lustrada de que la ment humana no és més que un receptor passiu de les dades de l'experiència. La ment romàntica no era un "mirall" que es limités a reflectir el món, sinó que era una "llanterna" que, tot projectant-se cap a l'exterior, es mesclava amb els seus contorns i els infonia colors, profunditat, ombres i llum. (Pprofunda reorientació de la interpretació del funcionament de la ment).</p> <p>- L'alegria es considera una possessió innata. Es pensava, efectivament que la capacitat d'experimentar alegria era un dret de naixement, un do natural que rebia el nen, que ho observava tot amb frescor i sorpresa. El nen juga i crea des de la unitat i la plenitud perfectes. El nen forma una sola cosa amb el món, experimentant a diari la màgia i el significat, tot emetent la seva llum.</p>
<p>Schopenhauer:</p> <p>Estem esclavitzats per la vida. Podem alliberar-nos mitjançant l'art</p>	<p>- Schopenhauer és considerat com el més gran pessimista de la tradició occidental. A diferència de molts dels primers romàntics, Schopenhauer no troba en el nostre interior ni una llavor d'alegria l'espera de ser cuidada i de florir, sinó una font de dolor en procés de germinació. En la nostra persona està enterrada el nucli de tota desesperació. ¿Quina és precisament aquesta causa elemental, aquesta perenne mala llavor? Schopenhauer l'anomena "voluntat" o, més concretament, "voluntat vers la vida" o "voluntat de viure". La voluntat és cega i simplement lluita sense cap propòsit o finalitat per a reproduir-se, per continuar i per seguir endavant.</p> <p>- La força vital és el que ens empeny cap endavant, el que ens porta a desitjar amb urgència i a ansiar. Els seus poders són sovint inconscients. D'aquests anhels reprimits, el més poderós és el "desig sexual", que Schopenhauer considera el "nucli de la voluntat de viure". Els genitals són, com diu a vegades Schopenhauer, són el "centre de la voluntat". (Es va avançar a les doctrines essencials de Freud).</p> <p>- La voluntat, amb "els seus desigs il·limitats, els seus inesgotables objectius", ens impulsa cap endavant en la cobdiciosa recerca d'una inassolible gratificació permanent. En el moment en què es satisfà un desig, un altre el substitueix en un procés de lluita contínua les conseqüències del desig són doblement catastròfiques. Aquestes són les raons per les que Schopenhauer pensa que la "idea de que existim per a ser feliços" és l'únic "error innat".</p> <p>- ". La salvació és la salvació de nosaltres mateixos, auto-alliberament de la terrible força motriu que és la voluntat. Tot observant amb admiració el fenomen de l'ascesi religiosa, Schopenhauer recomana que de la mateixa manera tractem de negar la voluntat i combatre les seves provocacions. Als pocs escollits capaços de superar i derrotar el desig, Schopenhauer els ofereix la promesa de certa beatitud o nirvana.</p> <p>- Schopenhauer es refereix a una altre camí vers la renúncia. Suggereix que en la contemplació estètica, davant l'elevat altar de l'art, podem alleugerir temporalment l'implacable impuls del desig</p>
<p>Darwin: La felicitat també la senten els</p>	<p>Darwin plantejava varis graus de felicitat que anaven des de la "senzilla", basada purament en les impressions dels sentits, a la més complexa, que comporta impressions mentals o ideals com el record o la imaginació. En termes generals, tots els éssers sensibles han estat constituïts per gaudir de la felicitat. "Els éssers sensibles s'han desenvolupat de tal manera que les sensacions de plaer els serveixen habitualment de guia. També assenyalà Darwin que l'alegria i la felicitat no eren emocions privatives</p>

animals.	de l'home. que la selecció natural tan sols produïa plaer si aquest estat de plaer generava accions beneficioses". I aquestes (les que afavorien la producció i la supervivència) havien de calcular-se en termes evolutius, sense fer referència a l'individu sinó al grup.
Nietzsche: El filòsof del martell: L'auto-realització passa per desaprendre la tradició socràtica i el verí cristià	<p>Nietzsche va proclamar aviat una fe terrenal en les possibilitats redemptores de l'art. Quan encara era estudiant, es trobà un exemplar de "<i>El món com a voluntat i representació</i>" de Schopenhauer en una llibreria d'ocasió, un succés que va resultar crucial en la seva vida.</p> <p>". Al igual que molts homes de finals del segle XIX i començaments del XX, a Nietzsche l'inquietaren profundament les teories de Darwin. No només semblaven erosionar els fonaments del cristianisme, sinó que també plantejaven greus dificultats a qualsevol nou intent que es fes per justificar la humanitat en un nivell superior. Per a Nietzsche, el com podien els éssers humans transcendir el seu origen primitiu (i aspirar a la felicitat digna d'un ésser superior) es va convertir en un problema fonamental.</p> <p>- Nietzsche adduïa que era precisament la filosofia la que havia acabat amb la pau redemptora de la tragèdia grega. I era la filosofia la que des d'aleshores havia conduït els éssers humans a una falsa empresa. El gran iniciador d'aquesta empresa fou Sòcrates, a parer de Nietzsche.</p> <p>Sòcrates (segons Nietzsche) considerava que el coneixement podia ser l'"autèntica panacea" de l'existència. Per a Nietzsche, aquesta és la "grandiosa il·lusió metafísica". "La virtut és el coneixement" era el nucli de l'ensenyament socràtic; tots els pecats sorgeixen de la ignorància; tan sols els virtuoses són feliços. Doncs bé, aquestes formulacions bàsiques de l'optimisme, insisteix Nietzsche, descriuen la mort de l'esperit tràgic, carregant a la humanitat amb l'error fonamental de que tan sols la raó tenia la clau de la virtut i de la felicitat.</p> <p>- L'atractiu psicològic del cristianisme no tan sols radicava en la seva tranquil·litzadora promesa de recompensa posposada, sinó en la seva forma de dirigir el ressentiment humà aquí i ara. Nietzsche arribà a la conclusió de que el cristianisme, com totes les coses de la vida, al cap i a la fi, tenia que veure amb el poder. En els seus atletes i virtuoses de l'ascetisme, que eren individus estranyament disciplinats, hi trobava un inquietant exemple de la voluntat d'exercir poder obre els altres i sobre un mateix. Ho feien, tanmateix, pagant un preu enorme, perquè els seus esforços comportaven una tremenda fractura del jo. L'atleta cristià havia assolit que l'home s'averonyís de "ser home". Paradoxalment, el resultat d'aquesta prova era fer que els homes fossin menys aptes que els animals. Aixafats per la culpa, desesperats amb la pròpia vida, s'havien convertit en éssers més desgraciats que les bèsties. L'home, abans simi, s'havia convertit en quelcom menor i ara patia nàusees en odiar el propi ser que era. Abans de poder buscar la transcendència, havia d'aprendre a acceptar-se a si mateix.</p> <p>- Els éssers humans, encara víctimes dels llegats de les tradicions socràtica i cristiana, negaven el molt de vital i d'espontani que tenien en el seu interior, tot denigrant reflexivament els seus més bàsics instints, disposicions i impulsos. L'egoisme i l'egocentrisme, la sensualitat i la luxúria, l'agressió i la voluntat de poder: aquests "impulsos animals" es consideraven indignes dels éssers humans civilitzats. I en conseqüència es negaven o redirigien de forma tramposa, incrementant la ja de per si enorme acumulació de culpa i de "vergonya de ser home" de la humanitat. Nietzsche insistia en que havien après a menysprear el que som. Per desenvolupar la fe en nosaltres mateixos, hauríem que desaprendre aquesta aversió. Només així podria l'autorealització substituir la negació d'un mateix.</p> <p>- L'"home" animal depredador se sentia atrapat pels intents que duia a terme la civilització per convertir-lo en un "animal mesell i civilitzat, en un animal de companyia" Encara que l'alliberament de la bèstia "merodeadora" era un pas necessari en el procés d'autorealització, Nietzsche mai no considerà aquest alliberament com una finalitat en ella mateixa. Recordem sinó el lleó, en la seva metamorfosi final, donaria lloc a un nou inici, a un nen renascut que podria tornar-se en l'ésser humà superior, el superhome.</p> <p>- Molt abans que Freud, Nietzsche ressalta la nostra necessitat de transmetre i canalitzar els instints innobles cap a objectius superiors. La crueltat, l'agressió i la voluntat de dominar i de conquerir formaven part de la nostra naturalesa animal. Però no eren fins en si mateixes. Se'ls devia donar usos més nobles.</p> <p>- ¿I quins podien ser? Nietzsche va admetre sincerament que no ho sabia, que no ho podia saber: creia que el món i una exhausta cultura occidental ja no eren capaços de proporcionar respostes convincentes a aquestes preguntes. La qüestió era crear-les, i aquesta era precisament la tasca dels homes superiors, que, en haver portat damunt les seves espatlles el pes de la cultura occidental i en haver-se lliurat d'ella després, serien lliures per iniciar el camí vers noves empreses, tot establint tasques, valors i objectius nous.</p> <p>- El buscador ja no podia confiar en trobar més felicitat mitjançant la raó, la bondat o la veritat. Encara menys trobar-les pel camí de la resignació, el descans, el plaer o la comoditat. Nietzsche creia que els homes de la modernitat eren petits homes, homes, que, en fugir corrents estaven oblidant veritats essencials, tot oblidant que viure era lluitar, sofrir i anhelar, i que, al cap i a la fi, la felicitat humana està relacionada amb aquesta lluita.</p>